

Rúsdrekka- og Narkotikaráðið:

Vit eru kunnnnaðir um heimabrenningina

Í lötuni savnar ráðið inn tøl og tilíkt, sum kann geva eina mynd av, hvussu nógv verður gjørt við heimabrenning í Føroyum, sigur August Wang, formaður í Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum

Tað er einki loyndarmál, at føroyingar eru famir undir heimabrenning, serliga síðani avgjöldini á rúsdrekka hækkaðu munandi.

Tað vakti ans á tíðindafundinum hjá Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum í farnu viku, at Pál Weihe, serlækni í arbeiðsmeidsin, ikki visti um hetta. Hann hevur saman við August G. Wang, yvirlækna á psykiatrisku deild, staðið fyri kanningini um rúsdrekka í Føroyum, sammett við hini Norðurlöndini.

Pál Weihe er burturstaddur hesa vikuna, og tí spurdu vit August G. Wang, hvussu tað kundi bera til, at kanningin ikki visti tekin um, at heimabrenning fer fram í Føroyum?

- Fyribrigðið heimabrenning er ikki við í kanningini, og tað var bert hesa, sum Pál Weihe tosaði um á tíðindafundinum.

- Vit hava eins og onnur hoyrt um heimabrenning. Rúsdrekka- og Narkotikaráðið hevur kannað málið

fyrir seg, og tað hevur einki við júst lidnu kanningina at gera.

Kanna innflutningin av geri og mjøli

- Eitt nú hava vit hava spurt fólk um hetta, tosaði við teir sum innflyta tilfar o.s.fr.

Tað ber eisini til at kanna t.d., hvussu nógv ger verður keypt. Økist nøgðin munandi meir enn talið av t.d. mjøli, kann hugsast at ger verður nýtt til annað endamál, eitt nú heimabrenning. Hetta er annað slag av kanning enn tann vísundaliga, sum er grundarlag fyri norðurlendsku kanningini, sigur August G. Wang.

Umleið 64 pst. svaraðu teimum 80 spurningunum, sum er grundarlagið fyri kanningini hjá Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum. Tilfarið, sum kanningin byggir á, er 12 ára gamalt og gjørt til vísundaliga kanning í Svøríki, Noregi, Finlandi og Íslandi.

- Hvussu kann 12 ára

gamalt tilfar nýtast til samanberingar við nútíðar rúsdrekka-myndir í Føroyum?

- Orsøkin til at vit hava nýtt hetta er, at talan er um altjóða góðkent kanningartilfar, og at hetta er einasta itøkiliga av sínum slag, sum er tókt.

- Vit hava eisini nýggjari íslendskt tilfar at sammetta við, men tað er ikki við í hesi kanningini.

- Kortini vísa íslensku tøluni, at henda kanningin hjá okkum, ikki er heilt av leið, hóast tilfarið er 12 ára gamalt. Vit eru tó varugir við, at kanningin hevur eitt veikt punkt, av tí at tilfarið í henni ikki er nýtt. Tað er tó neyðugt at brúka hetta kanningartilfar, um vit skulu samanbera okkum við hini grannalöndini.

Føroyingar drekka ikki øðrvísi enn onnur

- Broyttast drykkjuvanarnir ikki skjótari enn so?

- Jú, drykkjuvanar broyttast, men tað sæst mest í

søguligum samanhangi, eitt nú um prísirnar hækka ella lækka ógvuliga nógv.

- Er nakað óvæntað komið fram í kanningini, sum tit ikki høvdu væntað?

- Vanliga siga fólk, at føroyingar drekka øðrvísi enn onnur fólkaslag. Við hesi kanningini hava vit afturvíst, at tað er so. Føroyingar drekka ikki meir ella øðrvísi enn t.d. íslendingar. Annað er, at vit ikki høvdu væntað at ungir menn drukku so nógv, og at eldri kvinnur drukku so lítið.

- Hvussu kunnu tit vita, um tað er samsvar í tí sum fólk siga tykkum, og tí, sum tey veruliga drekka?

- Tá tú gert slíka kanning eru tøluni ikki eru altíð í samsvari við veruleikan.

Eitt nú at fólk siga seg drekka minni enn tey veruliga gera, ella at tey reypa og siga seg drekka meir enn tey gera.

Ikki allur sannleikin

- Ein partur í kanningini er at kanna t.d. innflutningin

August G. Wang, yvirlækni: - Vanliga siga fólk, at føroyingar drekka øðrvísi enn onnur fólkaslag. Við hesi kanningini hava vit afturvíst, at tað er so

og søluna av rúsdrekka, víni og øli, og samanbera tey við tað, sum fólk hava svarað. Eftir hesum sæst, at kanningartøluni sita til 40 pst. av innflutninginum.

- Tað samsvarar eisini við niðurstøðuna, sum vit hava gjørt okkum, sigur August G. Wang.

- Vit tað siga, at fólk lágva umleið helvtina av tí, sum tey upplýsa?

- Tøluni eru bert ábendingar um rúsdrekka-myndir í Føroyum, sammett við hini Norðurlöndini. Tað, sum er meira áhugavert og spennandi, verður at fara undir nýggju kanningina til heystar.

- Tá fara vit at gera eina kanning um drykkjuvanar í Føroyum, grundað á føroyskt tilfar. Tá kunnu vit samanbera við okkum sjálvi, og

tá vænta vit at finna røttu myndina, sigur August G. Wang.

Í 1995 skal rúsdrekka-lógin endurskoðast, og m.a. henda og komandi kanningin av drykkjuvanunum í Føroyum, kann verða hent amboð at hava til at taka, um lógin skal broyttast.

Verður als einki arbeiði á flakavirkjunum, fer tað at kosta Arbeiðsloysisskipanini einar trýggjar mió. krónur 14. hvønn dag. Enn er einki sum bendir á, at trolararnir fara út aftur á fiskuleið (savnsmýnd)

Eykaútreiðsla hjá ALS at trolaraflotin er lagdur:

214 túsund um dagin

Ein útrokning á Arbeiðsloysis-skipanini vísir, at tað fer at kosta skipanini umleið trýggjar mió. krónur 14. hvønn dag, um als einki virksema verður á flakavirkjunum

Eindir 35 trolarar eru lagdir við bryggju, og stöðan hjá teimum er ógreið.

Eingin veit at siga, hvussu leingi teir fara at liggja við bryggju, ella hvat skal til fyri at teir skulu fara út aftur á fiskuleið. Trolararnir fiska undir Føroyum og avreiða til føroysku flakavirkini.

Verður stöðan óbroytt í longri tíð, fer tað at kosta ALS pening. Flakavirkis-fólkini skulu hava stuðul úr skipanini, og tað er eykaútreiðsla, sum skipanin ikki hevur tikið við í framtíðar-útlitum.

Á Arbeiðsloysisskipanini hava tey roknað seg fram til, hvussu nógv tað fer at kosta skipanini, um virkini ikki fáa ráðvøru, og einki arbeiði verður á virkjunum.

Tórgerð Nielsen, leiðari á Arbeiðsloysisskipanini sigur, at tey hava gjørt útrokningar út frá, um øll virkini liggja still, fyri at meta um, hvussu nógv eyka útgjaldingar skipanin so skal bera.

- Tað er óhugsandi, at als eingin fiskur verður at tilvirka, men um so var, so fer tað at kosta skipanini um-

leið trýggjar mió. krónur 14. hvønn dag, sigur Tórgerð Nielsen.

- Útrokningin er gjørt við at rokna miðaltalið fyri hvørt virkið sær, sigur Tór-

gerð Nielsen.

Í lötuni eru 22 virkir í Føroyum, sambært skrásetingini á Arbeiðsloysisskipanini.

Dagny

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvønn hósdeg frá kl. 19.00-21.00, inngongd hjá KFUM, Oman Plisvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 14.30-16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 14.30-7.00 á morgn.